Souria
Quotidien Arménien
B.P. 814 TÉL. 13990
ALEP-SYRIE
ՍՐՏՕՆԱՏԵՐ
ԵՒ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Յ. ԵՒԱԶՃԵԱՆ

ԱՐԱՇԵՐԸ

سورية
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانس يازجيان
هاتف ١٣٩٩٠

ԺԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ '91 (3279) | ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1991 | ՀԵՌ ԹԻՒ 13990 | ԳԻՆ 10 Ս Դ

ՀԱԼԷՊԻ ՏԵՂԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԷՆ «ԷԼ ԹԷՐՊԻԷ» ԿԸ ԳՐԷ

ՄԱՄՈՒԼԸ ՅԱՍՈՒՄՈՎ Ի ՀԱՅՐՈՅԹՈՎ ԿԸԲՈՂՈՔԷ

Ոստիկանութեան կողմէ Ս. պատարագի արգիլումին ու Պր. Եպիսկոպոսեանի 4 ժամ արգելափակումին դէմ

ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆՔ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԲԱՆԱԼ ՀԱԼԷՊԻ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՅՍ ԱՐԱՐԲԻՆ ԴԷՄ

Դաւանակ լրտեսներու եւ հայրենադաւներու ելիւր. իր նկարագրին ու նպատակին համաձայն նոր ժուրնալ մը տուած էր Հալէպի Մուսնիցիպին:

Այդ ատեն ժուրնալը գրուած էր Սաիֆէի դաւանակ ազգասէրներուն պատասխանատուներուն սեռագրութիւնը:

Ժուրնալին մէջ, կ'ըսուի թէ «Գրեթէ 30 Սեպտեմբերին Սիւսէնի Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ պիտի պատարագ ու քարոզ տեղուար» վարդապետ մը, որ լիբանանահպատակ է: Ան քաղաքական ճառ մը պիտի արտասանէ եկեղեցիի խորանին եւ պատարագում պիտի յառաջացնէ ժողովուրդին մէջեւ, թէ որ կենալ արիւնահեղութիւններու դուռ բանալ եւ կառավարութիւնը պատասխանատու կը դնէ տեսակ դիրքի մը պարագային...»:

Ժուրնալին եզրակացութիւնը կոչնական հաստատութեան անունը կողմ այդ պակասիկն. մեզի համար նորութիւն մը չէր ու երբէք զարմանալի չէր. քանի որ ինչպէրոց զօրաբերն այս զարձակալներ նոր տեսակի ոճիրներ գործելու ամբաստանեն սկսան ինչ որ տասով պիտի սկսին դիմակազերծել:

Սակայն մեզի ցաւ պատճառողը այն էր թէ պետական ուրանակները անգիտակցաբար խաբուեցան այդ կեղծ կրեռատեսներէն ու հաւատ ընծայելով անոնց ժուրնալներուն արգիլեցին Կիլիկեան Միաբանութեան անգամ Հազ. Տ. Ներսեսն աբեղայ Փապուճեանը պատարագելէ ու քարոզելէ:

Սեռնէ այդ ճարցը վերջնականապէս լուծեցինք ճնորհիւ մասնիչներու. ժուրնալին, այնպէս որ անոնք այսուհետեւ զլիրնէ ազգասէրներ պիտի չդտնեն եւ երեսնը ուժանի պատիժներ պիտի ստանան մոս ուրեն:

Այս մասին մեր խօսքը բաւական առաջ, յաջորդաբար պիտի տանք տեղական մամուլին արտայայտութիւններու, որ ընդվզումով ու ցասումով դիմաւորեցին ոստիկանութեան այդ ընթացքը:

Այսպէս հայեալ «Էլ Թէրպիէ» օրաթերթ կը գրէ,—

«Առաջին անգամ ըլլալով Հալէպի ոստիկանութեան տեղեկութեան տնօրէնը թէ ինչպէս մեզ զարմանալի որոշում մը կը զբաղեցնէ առանց հիմնական պատճառի կամ օրէնքի: Երէկուան կիրակի օր ոստիկանութիւնը արգիլեց պատարագի մատուցումը Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ, առաւել անոր առանց որեւէ պատճառի 4 երկար ժամեր արգելափակեց «ՍԻՒՐԻԷ» օրաթերթի տէր պաշտօնակից Պր. Յովհաննէս Եպիսկոպոսեան, գոյնի ոստիկաններու զրաստներուն մէջ, ինչ որ խոր ընդվզում յառաջեցուց. քաղաքին զանազան շրջանակներուն մէջ, և գայրոյթ մամուլի ազդոյն ատ, որոնք բուռն կերպով քննադատեցին ու դատապարտեցին այս արարքը իրենց յարգելի պաշտօնակից Պր. Եպիսկոպոսեանի դէմ, և անոր դէմ առնուած այս քայլը իրենց արժանապատուութեան ու իրենց անցին դէմ առնուած հակաօրէնական քայլ մը նկատեցին:

«Թէրպիէ»ի տեղեկատուն խմբագիրը ստուգեց թէ Հալէպի ոստիկանութեան տնօրէն Հաքարպաշա Էրպուլլա Հիսրիին հրահանգով թէեւ զարմանի ոստիկաններ առաւօտ կանուխ շրջապատած էին Օթէլ Պարսէն ուր իջեւանած էր Հայր Ս. Ներսէսն արեղայ Փապուճեանը, որ անդամ էր Կիլիկեան Միաբանութեան Պէյ-Ֆիտիայի վանքէն. նոր Հալէպ եկած էր Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ թաղականութեան պաշտօնական հրաւէրով Կիրակի 30 Սեպտեմբերին պատարագելու և քարոզելու Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ, Ս. Գէորգի տօնին առթիւ:

Սակայն կարգ մը հայեր որոնք Հալէպի հայոց Բարձրագոյն Հոգեւոր Ատեանի անդամներէն պահանջած են արգելել Հոգեւոր Տեղակալին պատարագ մատուցանելը ուստիներելով թէ թերեւս... «և այդ թերեսին հոն քարեր ու քարեր կան թաղուած» և թէ անոր խօսելիք քարոզը կրնայ պատճառել յարուցանել...:

Ահա այս առաջարկի վրայ պատասխանատու իշխանութիւններ վերոյիշեալ անիմաստ և հակաօրէնական միջոցները ձեռք առին որոնք սկսան պատարագի արգելումով ու վերջացան մեր յարգելի պաշտօնակից Պր. Յովհաննէս Եպիսկոպոսեանի արգելափակումով:

Մեր խմբագիրը տեղեկացաւ թէ Հայր Ս. Ներսէս աբեղայ Փապուճեանի հետ և հարց տուաւ թէ ինչ է պատճառը որուն վրայ արգիլուեցաւ պատարագ մատուցանելը, և թէ հարցին մէջ քաղաքական բնոյթ կրող պարագայ մը կայ:

Հոգ. Հայր Սարգիսը ըսաւ թէ շատ կը զարմանայ ինչի դէմ ա ունուած այս միջոցառումներուն համար հակառակ անոր որ եկած եմ կիրակնօրեայ ճառի մը առթիւ Ս. Պատարագ մատուցանելու եկեղեցւոյ մէջ մէջ, և թէ քաղաքականութիւնը ինչ կապ ունի կիրակնօրեայ այս զասուց հարցին մէջ. Եպա հայր Սարգիսը աւելցուց թէ Հալէպի առաջնորդ բանին այս քայլը առնելուն պատճառը Օրթոտոքս եպիսկոպոսն է որ Կիլիկեան Միաբանութեան կողմէ չէ ճանչցուած, ու 19 Փետրուարեն ի 11ը դէմ են անոր ընթացքին:

Երբ հայր սարգիսին հարց արուեցաւ թէ ինչո՞ւ համար կը հակառակին Օրթոտոքս եպիսկոպոսին, ան պատասխանեց թէ որովհետեւ Եկեղեցիին օրէնքներուն չի հնազանդիր և քաղաքական գործերով կը զբաղի որ գաղնակ կուսակցութեան կը պատկանի:

Հայր Սարգիսը աւելցուց թէ ուշադրութիւն կը դարձնէ Ս. Եղիսկոպոսին վրայ հոգեկան չորս աթոռներ կան առաջինը Ս. Էջմիածին, պատ ենթակայ են բոլոր հայերը, երկրորդ Երուսաղէմի մէջ, երրորդը Պոլսոյ մէջ իսկ չորրորդը Կիլիկիոյ աթոռն է որ բռնագրաւեցաւ Օրթոտոքսին կողմէ որուն ընթացքին և օծումը ապօրէնի են ու ոչինչ, երեք աթոռները դէմ են ու չեն ճանչնար զինքը:

Բոլոր այս ճշտութիւններէն հետ, բողոքելով հանդերձ ոստիկանութեան այս հակաօրէնական ընթացքին դէմ հարց կու տանք Հալէպի ոստիկանութեան տնօրէն Հաքարպաշա Էրպուլլա Հիսրիին թէ ինչպէս ձերբակալել տուաւ մեր պատուելի Պր. Եպիսկոպոսը և զայն շրջ ժամ արգելափակեց գոյնի ոստիկաններու զրաստներուն մէջ առանց պատճառի կամ առանց օրինական պատճառի:

Ու այդ պատճառաբանութիւնները կը պահանջենք որ շտապով քննութիւն բանան այս կարեւոր հարցին շուրջ, մանաւանդ որ ոստիկանութեան տնօրէնը ասկէց առաջ փորձեց յարձակիլ մամուլի մարդոց ազատութեան վրայ, հակառակ սերնդակատաւ վարչական, ուր կ'ապահովէ խոսքի և կարծիքի ազատութիւնը ու մամուլի մարդոց կ'ապահովէ իրենց բնական իրաւունքը որ է ժողովուրդի կարծիքը ու անհակակիր պարզել հանրութեան:

Այս առթիւ ոստիկանութեան տնօրէնին ուսանելի կ'ուզենք փոխով թէ ամենամեծ բռնակալը որ իշխեց Սուրիոյ իր ազբաթութիւնի շրջանին չի կրցաւ վանցնել յանգուշն ու ազատ մամուլը որ կը զարձէ էլ խզնէն ու ժողովուրդին շահերէն մղուած մամլոյ»:

«ԷԼ ԹԷՐՊԻԷ»

ԵՐԳՈՒ ԽՕՍՔ

Առաջ ժամմեր մեր կ'ըսեն մեր խօսքը՝ ձեզի, Սալիպէի մարդիկ եւ ձեր մանկարեկ խոնամ ծնողներ:

Գիտէ՞ք ձեզի յսեան ըլլայ թէ մեծ չեմ ճանչնար ձեր ազատութիւնը Ազատագրարանին մէջ եւ ձեր խանգիկաց ժուրնալներ մեզ չեն տեղեցներ սեր ուրիկ ճամբեն ու այ ձեր ձանուկ սպառնալիքներ մեզի վախ կտնան պատճառել. զուր մեզ կը ճանչնամ եւ մեզ ալ՝ ձեզ:

Ս. Գէորգ եկեղեցին չի կրնար հաստատ չի հայարեցնի պարարուած մարդոց: Հակառակ ձեր բոլոր սարսափներուն, բարեպաշտ ժողովուրդը մեկ մարդու պես վանան պիտի կանգնի ձեր բոլոր սուտին առաջնորդներուն: Մեծ չեմ կրնար բնդունիլ օսարներու եւ օսարներու գործակալ էլիթին կողմէ պատարագուած «Կաթողիկոս» մը:

Թէ՞ որ ընեմ, որ բարի որ գաղնեմ ձեր գլուխներ, Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ պիտի չլիներ «Պատանեկներու կաթողիկոսին» անունը իբր Մեծի Տան Կիլիկիոյ կաթողիկոս, բարի որ անոր ընտրութիւնն ու օծումը կ'ուսուցուած են ազատիներուրեամբ: Մեզի համար Անթիլիասի վանքն ու էջմիածնի ոչ կարելի չի վերցուած:

Ձեր յար լեզուներ, սուտին ժուրնալներ ինչի ունի պիտի հրաբերեն եւ խաղարեն որ մեծ ունի կապուտիճ մեր եկեղեցիին եւ պատասխանեմ գայն ուզեն տեսակի բռնամիներ:

Հայրենասիրութեան ձեր ամենատարբեր եղիսատարդն ու ձեր Մարտի Ս. Գէորգ Եկեղեցին են ամեն կիրակի: Հրամմեցէք դուք ալ ազատիլ առ Աստուած առ լուսաւորչ ձեզ եւ կարեցեն ձեր հարայած սրտերուն կարիլ մը ձեր Լուսաւորչի կեանքեն:

ՄԱՐԱՇԵՒ—ԶԵՅԹՈՒՆՑԻ

ՀՈՒՆԳԱՐ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅՆ ԵՐԳ. ՊԱՐԻ ԵՒ ՆՈՒԱԳԻ Լենամայր Հայէպի մէջ

Ակնանք թէ Հունգար ժողովրդային Երգի - Պարի - Նուագի անուանեալ պարբ Լենինգրադի էնսամբլ Հալէպ կը հասնի:

Այս խումբը Դանուբի ցայտնդէսին մեծ յաջողութիւն

Խումբը բաղկացած է 35 արուեստագէտ արուեստագիտուհիներէ որոնք Սեպտեմբերի 3 Հոկտեմբերին միջև 7 Հոկտեմբեր ամեն օր համերգներ պիտի տան սինեմա Սուրիան քաղաքական ելոյթ վրայ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՊՍՅՍԱԿՈՅՏԻ ՊԵՏԻՆ ԿԱՏԵՐՈՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Իմպրիալիզմը «Զահիտի» մը պիտի չգտնէ ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

Սուրիոյ բանակը պիտի մնայ անդրդուելի ժայռը որուն վրայ պիտի փշրին իմպրիալիստական դաւադրութիւնները

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Պէյրութի կարգ մը թերթերը հրատարակեցին այն լուրը որ «Ասոշիէյթըտ փրէս» լրատու գործակալութեան թղթակիցը որկած էր, ուր սուտերով և վատաբարոյութիւններով լեցուած է Սուրիոյ կառավարութեան և բանակին դէմ:

Այս առթիւ ազգայնական պետ Զոր. Թաուֆիք Նիզամ էլ տիպի կարծիքը հարցուեցաւ որ հետեւեալ պատասխանը տուաւ անոր.—

«Սուրիական լրատու գործակալութեան այս սուտերը ու դիտումնաւոր յայտարարութիւնները նոր տեսակի դաւադրութիւն մըն է որուն կը ձգտին իմպրիալիստները երկար ժամանակէ մը ի վեր, մանաւանդ այն օրէն ի վեր որ այդ պետութիւնները ձախողեցան իրենց գինուորական ոյժերը գործածելու ծրագրին մէջ արաբական նոր աճող ազգայնական ոգիին և ոյժին դէմ:

Այս պատճառաւ իմպրիալիստները սկսան անհիմն ու դիտումնաւոր տարածութիւններ հրապարակել նոր պատակ ունենալով կասկածի, մատի և իրարանցումի մթնոլորտ մը ստեղծել արաբական երկիրներու մէջ, իրենց գործակալներուն միջոցաւ:

Իմպրիալիստները պէտք է լաւ իմանան որ Իրաքի բանակն ու ժողովուրդը օր մը օրուց աբաբ երկիրներուն դէմ դէնք պիտի չարձրացնէ, պահպանելու համար իմպրիալիզմի շահերը, մանաւանդ քարէրի խոստմանները Պաղատատի «Առաջիէյթըտ փրէս» գործակալութեան թղթակիցը այս մի՛ սիրերը յայտնելով Իրաքի ժողովուրդին կարծիքը չէ որ կը յայտնէ այլ կը պարզէ այն ցանկութիւնները զոր իմպրիալիզմն ու անոր գործակալները կը սնուցանեն:

Իսկ սուրիական բանակը է ու կը մնայ այն անդրդուելի ժայռը որուն վրայ կու գայ փշրուելու իմպրիալիզմի բոլոր դաւադրութիւնները և մեր բանակը փուչ մը պիտի մնայ արաբ ազգայնականութեան բոլոր թշնամիներուն կոկորդին մէջ. Սուրիական բանակը միշտ պիտի քանդէ բոլոր այն ծրագիրները ու վտանգաւոր քայլերը որոնք կը ձգտին Սուրիոյ անկախութիւնը ու վեհապետութիւնը վտանգել ու դայն իմպրիալիզմի ազդեցութեան տակ թողուլ:

Այդ թղթակիցին [illegible] նամանաւորուն կը վստահեցնեմ թէ սուրիական [illegible] մէջ ձախակողմեան կամ աջակողմեան սպաներ չկան [illegible] հինգեան ամբաստանութիւն մըն է որուն հաւատացող չկայ այլեւ:

Առ այդ յատակ կերպով ըսեմ այդ թղթակիցին ու ասոր նմաններուն պարապ [illegible] ձգտի նոր «Զահիտի» մը գտնել սուրիական բանակին մէջ. ինչպէս նաև սուրիական ժողովուրդը երկրին իշխանութիւնը պիտի չյանձնէ այնպիսի մարդոյ որոնց գոյութիւնը կը ցանկան Պէն Կորիոն և իմպրիալիստական երկիրները»:

Ա. ՄԻԿՈՅԵԱՆԻ ՃԱՌԸ
Զինաստանի Կոմկուսի 8-րդ Համագումարին
(Ամփոփուած)

Զինաստանի Կոմունիստական Կուսակցութեան Ութ. Համագումարին պատուիրակները ոչ ունէին. Ը. Միկոյեան յայտարարեց թէ ներկայ Համագումարը ոչ միայն կարեւորագոյն օգնականներն են Կուսակցութեան կեանքին, այլ իրականութեան մէջ հարաբերութիւններ ընթացքին Զինաստանի զարգացման հաշուեկշիռը կը կազմուի։

Զինաստանի Կոմունիստական ամբողջ քաղաքականութիւնը, ըստ Ը. Միկոյեան, կը հանգեցուցուած է զինուոր ժողովուրդին գործաւոր ազգաներուն, անշա թէ ինչու Զինաստանի ժողովուրդը, մեծ զոհողութիւնով, միահամուռ խանդավառութեամբ մը ոգեւոր, հինգնան նոր Պատերազմի մէջ հաւաքուելու. իր կառավարութեան և իր կոմունիստական կուսակցութեան շուրջ, որ ձեր երկրին մէջ կը դեկավարէ սոցիալիստական յաղթանակի հզօր շարժումը։

Ապա Ը. Միկոյեան յիշեց Լենինի քանի մը տեսութիւնները զինուոր ժողովուրդին մասին, այս «բնական մեծ ժողովուրդի» մասին, որ գիտէ «ոչ միայն երկաթէ ապատութեան ու հաւասարութեան մասին այլ նաև պայքարել Զինաստանի դարաւոր հարաւահարիչներուն դէմ։

Ներկայիս գլխաւոր կոմունիստական Մարքս-Լենինեան տեսութիւնը ամբողջ մարմին առաւ Յովսէֆ Միւթեան շատ մը ազգային հերկիրներու և Զինաստանի նման մեծ երկրի մը մէջ շարունակեց Ը. Ը. Միկոյեան։

Ձեր համագումարը ապացուցիչ կերպով կը վկայէ թէ Զինաստանի մէջ սոցիալիստական յեղափոխութիւնը արդէն մեծ յաջողութիւններ ձեռք բերած է սոցիալիստական կառուցման բոլոր գլխաւոր մարզերուն մէջ։

Զինաստանի Ժողովրդական հանրապետութեան ազգային տնտեսութեան զարգացման առաջին հնգամեակը (1953-1957) լաւագոյն իրականացաւ։ Ձեռքերուն մէջ կը գտնուի և իր լոյն գիծերուն մէջ կանգնելի պիտի ըլլայ զայն իրագործել ժամկէտէն առաջ։

Մարքս Լենինեան վարդապետութիւնը հետևողականօրէն իրագործելով Զինաստանի կոմունիստ, անոր կեդրոնական ականաւոր ժողովրդական լենինիստ ընկ. Մաօ Զէ-Թունգի, իրենց մեծ դպրոցը բերին մարքս-լենինեան տեսութիւն։

Զինաստանի մէջ հաստատուած ըլլալով մարքսիզմ-լենինիզմը այսուհետ ևս հզօր անդիմադրելի ուժ մը դարձաւ, ներգործելով միլիոնաւոր չինացի աշխատաւորներու սիրտերը։

Ը. Միկոյեանի այս խօսքերը ծափահարութիւններով ընդունեցան հանգուցեալի պատուիրակներուն կողմէ։

Ա. Միկոյեան յիշեցաւ թէ Զինաստանի օրինակը վերջնականապէս կը հերքէ սոցիալիզմի Քշնամիներուն այն թաքնասպան գաղափարները որոնց հանդէպ մարքսիզմ-լենինիզմը լաւ է միայն Ռուսական համար, բայց չի յարմարիր ուրիշ երկիրներուն կամ լաւ է Եւրոպայի համար բայց ոչ Ասիոյ։

Նշելով թէ իւրաքանչիւր երկիր իր մասնայատկութիւնները ունի և իր դպրոցը կը բերէ սոցիալիզմի անցնելու ճանապարհին։ Մարքսիզմ-լենինիզմը լաւ է միայն Ռուսական համար բայց ոչ Ասիոյ։

Ա. Միկոյեան մասնաւորապէս խանգ առաւ սոցիալիստական ճանապարհի երկիրներու սերտ գործակցութեան տարբերութեան վրայ։ Յիշեցնելով թէ սոցիալական ժողովուրդները ժամանակին Քշնամիներուն առանձնութեան մը մէջ կ'աշխատէին առանց ուժէ մէկէն օգնութիւն ստանալու և նղմիսկ իրենց գործին մէջ հրէշային արգելքի հանդիպելու, — ինչ որ շատ զհոգոյութիւններ ու զրկանքներ պատճառեց սոցիալական ժողովուրդին, — Ը. Միկոյեան ըսաւ, «Պրիչդեռ գոյութիւն կը կառուցէք Յովսէֆ Միւթեան և սոցիալիզմի միւս երկիրներուն եղբայրական գործակցութեամբ։

Այս գործակցութիւնը չինացի ժողովուրդին կը խնայէ նախապատրաստական հանգրուաններէ անցնելու պէտքը և կը թոյլատրէ որ ան ստանայ մը կատարէ թեքնիկ յեղափոխութիւնէ գէպի արդիական ամենապարզ ստանդարտները։

Խօսելով այն պատճառիշներու մասին, որ իմբերիալիստ Պատերազմները կ'ուզեն զանազան արգելքներու և այլ միջոցներով գործադրել չինական ժողովրդական յեղափոխութեան հանդէպ Ա. Միկոյեան ըսաւ։

«Իր արդիւնաբերութեան առջև չինական շուկան փակելով. անբիկեան ապրանքներուն ձեղ չէ որ պատճառ, այլ ինքզինքը։

Իր մասին մէկ մեծ մասը Ա. Միկոյեան յատկացուց վերջին տասը տարիներու ընթացքին Ռուսական երկիրներուն մէջ տեղի ունեցած փոփոխութիւններուն բնորոշման։

Ան նշեց թէ այս ժամանակաշրջանին մէջ միլիոն 500 միլիոն ժարդիկ Արեւելքի մէջ Քօթափեցին գաղութարարներու ազօթալի լուծը և կասկած չկայ թէ տակաւին այդ լուծին տակ տառապող ժողովուրդները ևս պէտք պիտի Քօթափեն մօտ առնելէն։ «Կիսէ բան է, — ըսաւ Ը. Միկոյեան, — սոցիալիստական տիրապետի տակ չեղող բոլոր երկիրներն ալ նոյն ցանկին անցնել և ազգենտանօրէն գանգուզ գնել գրամատիրութեան միսկ ու նոյն ճանապարհի մէջ։

Ապա, ան շեշտեց թէ այս բոլոր երկիրներուն մէջ արտաքսման փոխ յարաբերութիւններու գրամատիրական տիրապետի հալ ի պատուի ըլլալով հանգերձ, գրամատիրութեան աշխարհը հեռու է միանգամ ըլլալէ։

Մարքսիստները շարունակեց Ը. Միկոյեան չեն կրնար հաստատել Ասիոյ և Ափրիկէի շատ մը երկիրներու կառավարութիւնները, քանզի քաղաքականութիւնը ինչպէս Հնդկաստանի Պիրմանիոյ, Իմանէլոյ Եգիպտոսի և քանի մը ուրիշ երկիրներու. քաղաքականութիւնը որ կը ձգտի Պիտանի ձեռնարկութիւններ տեղծել նախ և առաջ ծանր արդիւնաբերութեան մէջ։

(Շար. 1)

Արեւմտեան տէրութիւններու խաղերը Սուէզի հարցին մէջ

Գրեց՝ Ռ. ՓԻԹԻՆ

Քանի կը զարգանար Սուէզի տագնապը, հետեւանքներ, հետզ աւելի հիմնական ուղղութիւններ, հետզ աւելի բացայայտ դարձան։ Առաջին մեկը հիմնուած է Սուէզի Ջրանցքի Ընկերութեան ազգայնացման օրինականութեան հանգամանքի, եգիպտական վերահսկողութեան ու արժանապատուութեան յարգանքի վրայ։ Ինչ որ զուգահեռ ի՞նքնաբերաբար ինչ գաւառական սկզբունքին հետ, որ հոգատարութեան ներքին գործերուն։ Երկրորդ այս կերպով դարձաւ Եգիպտոսի կառավարութիւնը։ Երրորդ՝ Եգիպտոսի օրինական իրաւունքները կը պաշտպանուին ամենայն ձեռնարկութեան հաստատակամ հակառակորդներուն—Սովետ Միութեան, Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետութեան եւ սոցիալիստական միւս երկիրներու կողմէ։

Սուէզի խնդրին միւս կերպով դարձաւ ընդունումը լուծումի ուրիշ միջոցներ ու մեթոտներ կը նախատեսեն։ Նախկին ընդունումն է արեւմտեան երեք գաղութարար տէրութիւններու,— Մեծ-Բրիտանիոյ, Ֆրանսայի եւ Միացեալ-Նահանգներու,— որոնք Սուէզի Ջրանցքը կը նկատեն (ինչ որ անհերքելիօրեն կը փաստուի իրենց իսկ կողմէ ստեղծուած Սուէզի տագնապի ամբողջ ընթացքին անոնց ցուցաբերած գործունեութիւնը) ո՛չ իբր եգիպտական հողի մէկ անբաժան մասը, այլ որպես իրենց տիրապետութեան տակ գտնուող գոյք մը, զոր կ'ուզեն, հեռանալու, հաշվ եգիպտոսի գերիշխանութիւնէն ու վարչութենէն։ անոր վրայ իրենց բացարձակ հակակիրք հաստատելու համար։

Արեւմտեան տէրութիւններու մեթոտներ կը համապատասխանեն անոնց նպատակներուն։ «Ուժի քաղաքականութեան» մեթոտներ են անոնք—վերջնագրային լեզու մը, իրենց լուծումը եգիպտոսին պարտադրելու փորձեր, որոնք կը զօրացուին զինուորական ուժի ցուցադրութիւններով եւ եգիպտոսը ճնշելու նպատակով խեղդելու սպառնալիքներով։

Այս «մեթոտներու» առիթ յաստիրեն կ'երեւան «Սուէզի Ջրանցքը գործածողներու ընկերակցութեան» ծրագրեր, որուն ամերիկացի նեղինիները,— բաս արեւմտեան մամուլին,— կ'ուզեին զայն ծառայեցնել զինեալ ուժ գործածելով ջրանցքէն անցնելու եւ դայն գրաւելու համար։ Եւ սակայն, այս ամերիկեան ծրագիրը Ռատիոկայանքին, Լոնտոնի եւ Փարիզի մէջ սպասուածէն տարբեր ազդեցութիւն մը յառաջացուց։ Ասար առար դիրք պաշտպանող ուժերը առիթ տրուեցան իրարու հոգ հաւանուեցան։ Իսկ Սուէզի Ջրանցքը պոյտոթի ենթարկելու ամերիկեան սպառնալիքը,— որ իրականացուելու պարագային միլիառներով տահոյներ կը խոստանար Միացեալ-Նահանգներու, հարիւրյին ու հաւանին ընկերութիւններուն,— լուսաւորեցաւ Մեծ-Բրիտանիոյ, Ֆրանսայի եւ Արեւմտեան Եւրոպայի միւս երկիրներու առաջնորդներ երբ։

«Սուէզի Ջրանցքը գործածողներու ընկերակցութեան» նախնական ձեւին յայտնապէս զգալի ու յարձակողական բնոյթը, Սեպտեմբեր 21—ի վերջացած Լոնտոնի 18 Պետութիւններու անցաս խորհրդաժողովի ընթացքին վարանում յառաջացուց ոչ մը երկիրներու ներկայացուցիչներուն մօտ, որոնք Սուէզի հարցը ՄԱԿ-ին փոխանցելու ի պատս արտայայտուեցան։ Գարգ ու յստակ ձայնագրութիւն մը խուսափելու համար, Տալլես ստիպուեցաւ որոշ վերատեսութեան մը ենթարկել իր ծրագիրը։ Այս փոփոխութեան դրդապատճառներն էին՝ ցոյցերն արեւմտեան տէրութիւն երու բաժնող հակասութիւնները եւ նոյնիսկ իրենց ամենամօտիկ խարդնկերներուն առանձնացած գնուելու վախը։ Միւս կողմէ, համաշխարհային կարծիքի լայն խաւերը խօսելու փորձ մը եղ այս փոփոխութիւնը։

Սակայն պարտադրուած ռազմական տէրութիւն մ'է եղ ասիկա։ «Գործածողներու ընկերակցութիւն» ծրագրին զարգացարարական խորհրդ մնաց անփոփոխ։ Պատահար չէր, որ եգիպտոսի, Հնդկաստանի, Ինտոնեզիոյ, Սկլաթի, Սովետ Միութեան եւ ասս մը ուրիշ Պետութիւններու կողմէ մերժուած «Տալլեսի Ծրագիրը» երդին Սուէզի հարցի լուծման որպես հիմք ներկայացուեցաւ։ Լոնտոնի անցաս խորհրդաժողովին մէջ։ Արդարեւ, «Ընկերակցութեան» ծրագրի բազմաթիւ պարբերութիւններ «Տալլեսի Ծրագիրն» ալ ունի հետեւ է՝ երբոր եգիպտոսի իրաւունքներ ոտնակոխելու մարդին մէջ։ Այսպէս, այս ընկերակցութիւնը որ խարկուիլ մրն է, օժտուած է ջրանցքին անցնող նաւերուն բռանգիքի տարբեր ամբողջութեամբ՝ խոչեցնելու «բխանութեամբ» եւ ընկերակցութեան պատասխանատուներ կը գործած։

Սակայն, զանազան երդիրներու նաւերուն ջրանցքէն անցքին բարեկամութեան, լաւ կազմակերպման եւ յաջողութեան նպատակ։ լուծ նման հզրերու տակ հոգարկուած «ընկերակցութեան» գլխաւոր նպատակն է ունենալ մեծագոյն պատրուակ մը, որով կարելի ըլլայ միջամտել եգիպտոսի ներքին գործերուն եւ նենգում բանեցնել անոր վրայ։

Սուէզի խնդիրը ճնշելու համար Ազգակոյութեան հարուածին դիմելով, Անգլիա, Ֆրանսան եւ իրենց հետ նաեւ Միացեալ-Նահանգներ, ի՞նչպէս որ այս գաղութարարական ընկերակցութեան ստեղծումը ՄԱԿ-ի անուան տակ ծածկուի։ Մեծ-Բրիտանիոյ Արտաքին Գործոց նախարար Սելուին Լոյդ բարձ ի բաց յայտարարեց, թէ խնդիրը ՄԱԿ-ին փոխանցելով, բրիտանական նաւատորմիղը ի՛նչպէս եղեռնալեր ներկայացուած ծրագիրներուն եւ առաջարկներուն վարեւոյնանի ձեռք բերել։ Իր կողմէ, Գեներալ Քարտուղար Տալլես կը յայտարարէ, թէ արեւմտեան տէրութիւնները պիտի չընդունեցին «բան մը, որ նուազ ըլլայ քան ջրանցքին միջազգային վարչութիւնը եւ այս տեսակէտէն ՄԱԿ-ին կը յանձնարարէ «Գործածողներու ընկերակցութիւնը»։

Վերջին տեղեկութիւններու համաձայն, եգիպտական կառավարութիւնը Ազգակոյութեան խորհուրդին խնդրած է զգուշաւոր ուշադրութեամբ մը քննելու համար կարգ մը տէրութիւններու գործունեութիւնը Եգիպտոսին դէմ,— գործունեութիւն մը, որ կը բարդանայ միջազգային խաղաղութեան եւ ապահովութեան եւ ՄԱԿ—ի Ուխտին մէկ մեծ բռնաբարումը կը կազմէ։

Հանգամանային կարծիքին համաձայնութիւնն ու պատասխանատուութիւնը եգիպտոսի հազմը կը գտնուին։

ՀՈՐԻՆ ՀԱՄԵՍՏԱՓԱՅՈՒԹԻՆԸ

Ֆիլիմին ցուցադրութեան և որուն կը մասնակցին տանիքարիքա. Հասան Ֆաթք Մահմուտ Մուլեեի և ուրիշներ։

Ընդ. Ներկայացուցիչ ԼՈՒՔՅԻ ՖԻՐԱՆԵԱՆ

Ֆարուք պողոտայ Հալէպ—Սուրիա

Ուշադրութիւն Ուշադրութիւն

Բացում ճաշարան ՔԱՐՎԱՆԻ

Տնօրէնութեամբ ՏԻԿՈՆ ԼՈՒՔՅԻԱ

Արեւելեան եւ եւրոպական ճաշեր, ամեն տեսակի խմիչներ անբերի սպասարկութիւն դիւրամատչելի գիներ

ԿԻՍՈՐԻԱՆ ԼՍԱՆ ՃՇՆ ԿՕՄ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԼՍԱՆ ԸՆԹՐԻՔ

ՄԻԱՅՆ՝ 250 Ս. ԴԱՀԵԿԱՆ

Ընտանիքներու հարար միակ յարմար ճաշարանը

Հեռաձայն 12690

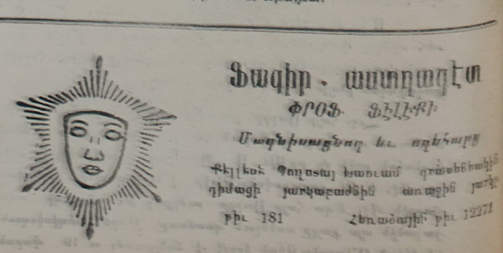

ՖԱՔԻՐ . ԱԱՏՊԱՂԷՏ

ՓՐՕՖ. ՅԷԼԼԻՔԻ

Մասնիսաքնով եւ ոգեկոչով

Քիլիսէ Պողոտայ հարաւ դրամատեղիի դիմացի խարաբաձին առաջին յարկ

թիւ 181 Հեռաձայնի թիւ 12272

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Դատաւոր — Քանի որ ձեզի տակ հարատարութիւնը խոստովաներ եք՝ ալ հարկ չկայ փաստաբանն լսել։

Ամբաստանեալ.— Ինչո՞ւ, պարոն դատաւոր. փաստաբանս ալ պարտաւոր էր լսել բերեր անոր ասելիք ունի համոզիչ ըլլայ...

Սկսելիական.— Մամիսիոս առաւօտուն երբ իր բանկն է՝ արթնանայ, կը տեսնէ որ իր կիներ մեռեր է անկողնին մէջ։ Ան անմիջապես գար կը ցանցի եւ սպասնին կանչելով։

—Սիրելս, այս առաւ միայն մէկ հաս նախանաս։ պատասխան։